

Θάνος Μαντζάνας

Μέλος της Ένωσης Ελλήνων Θεατρικών και Μουσικών Κριτικών, δημοσιογράφος, συγγραφέας

TO BLOG

«Απομνημονεύματα Κολοκοτρώνη»: Το ιστορικό γίνεσθαι ως διαχρονικό συνεχές

Μια παράσταση που τιμά τον Θ. Κολοκοτρώνη αλλά δεν επιχειρεί ούτε στο ελάχιστο να είναι μια «αγιογραφία» του.

13/08/2021 09:41 EEST | Updated 13/08/2021 20:20 EEST

CREDIT ΜΑΡΙΑ ΣΤΕΦΟΣΗ

Οι δημιουργοί της παράστασης «Απομνημονεύματα Κολοκοτρώνη» την χαρακτηρίζουν (διαδραστικό) θεατρικό ντοκιμαντέρ και αυτό έχει πολύ μεγάλη σημασία. Γιατί το θεατρικό ντοκιμαντέρ πηγαίνει πολύ πιο πέρα από μια θεατρική

Απόρρητο

παράσταση μυθοπλασίας – έστω και αν αυτή βασίζεται σε πραγματικά γεγονότα – εισάγοντας στο δρώμενο στοιχεία από την αληθινή ζωή και επιχειρώντας ταυτόχρονα να παρέμβει, στον βαθμό που θέλει και μπορεί, σε αυτήν.

Η σύλληψη της σκηνοθέτιδας **Μαριάννας Λαμπίρη** έχει βέβαια σαν πρώτη ύλη τα απομνημονεύματα του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη όπως υπαγορεύθηκαν στον **Γεώργιο Τερτσέτη**. Αυτά καταρχήν μεταφέρει στη σκηνή και το κάνει με απόλυτα θεατρικό και πολύ επιτυχημένο τρόπο. Μεγαλύτερο ίσως ατού της παράστασης ο σπουδαίος **Μάνος Βακούσης** που χωρίς να υποδύεται τον Κολοκοτρώνη (δεν είναι συμπτωματικό ότι δεν έχει καταβληθεί καμία προσπάθεια να του μοιάσει φυσιογνωμικά, με μακιγιάζ ή με οποιονδήποτε άλλο τρόπο) καταφέρνει να γίνει ο κατά τεκμήριο γνωστότερος διεθνώς ήρωας της Επανάστασης του 1821.

Ο καθ' υπαγόρευση λόγος του Κολοκοτρώνη γίνεται έτσι πραγματικός και «στερεός» καθώς αφηγείται την ζωή του πριν την Επανάσταση, στη διάρκεια του αγώνα για απελευθέρωση και ανεξαρτησία και μετά από αυτόν μέχρι την άδικη φυλάκιση του για συνωμοσία εναντίον του Οθωνα και την αποφυλάκιση του με χάρη του τελευταίου.

Τα «αφαιρετικά» κουστούμια της Ιωάννας Τιμοθεάδου, το λιτό (ως προς την πλευρά που βρίσκεται ο πρωταγωνιστής) σκηνικό του Δημήτρη Πολυχρονιάδη και οι επίσης λιτοί αλλά και υποβλητικοί φωτισμοί της **Ελευθερίας Ντεκώ** συμβάλλουν πολύ σε αυτό.

Αν όμως τα «Απομνημονεύματα Κολοκοτρώνη» περιορίζονταν μόνο σε αυτό θα ήταν μια ακόμα παράσταση μυθοπλασίας, έστω και βασισμένη σε μιαν ιστορική αφήγηση. **Υπάρχει και ένα δεύτερο και εντελώς διαφορετικό επίπεδο το οποίο ξεκινάει από την ύπαρξη δύο ακόμα ηθοποιών, της Ευγενίας Αποστόλου και της Σοφίας Λιάκου. Υποδύονται δύο ερευνήτριες/δημοσιογράφους του σήμερα έχοντας τον δικό τους, απόλυτα σύγχρονο – σε αντίθεση με εκείνον του Μάνου Βακούση – σκηνικό χώρο στον οποίο κυριαρχούν οι υπολογιστές ενώ από πάνω του δεσπόζει μια βιντεοοθόνη (την ευρηματική **video art** υπογράφει η **Ιωάννα Σπηλιοπούλου**).**

CREDIT ΜΑΡΙΑ ΣΤΕΦΟΣΗ

Αυτό όμως είναι μόλις το πρώτο στάδιο αυτού του δεύτερου επιπέδου καθώς στην παράσταση συνέβαλλε μια ομάδα επιστημονικών συμβούλων. Ο ιστορικός Χρήστος Χρυσανθόπουλος ο οποίος συνεργάστηκε και στη συγγραφή των κειμένων, οι θεατρολόγοι και διδάσκουσες στο Τμήμα Θεατρικών Σπουδών του ΕΚΠΑ Καίτη Διαμαντάκου και Κλειώ Φανουράκη και κυρίως η επιστημονική υπεύθυνη Αναστασία Γεωργάκη, πρόεδρος του Τμήματος Μουσικών Σπουδών και διευθύντρια του Εργαστηρίου Μουσικής Ακουστικής και Τεχνολογίας (LABMAT) του ΕΚΠΑ.

Ήταν η τελευταία που ανέθεσε στον εξαιρετο μουσικό και υποψήφιο διδάκτορα του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του ΕΚΠΑ **Τηλέμαχο Μούσα** να γράψει όχι απλά την μουσική αλλά την ηχητική επένδυση της παράστασης. Εκείνος ανταποκρίθηκε συνθέτοντας και προγραμματίζοντας μια σειρά ηλεκτρονικών ηχοτοπίων που πολύ σύντομα γίνονται τμήμα όχι απλά του σκηνικού αλλά του χώρου της παράστασης. Το κλαρινέτο της **Μίνας Τσάμου** - η οποία λειτουργεί και ως τέταρτο σκηνικό πρόσωπο - με τα θέματα που παίζει είναι ο συνδεδετικός κρίκος με τα τραγούδια των κλεφτών υπάρχουν όμως και φορές που εντάσσεται πλήρως στα ηχοτοπία του συνθέτη.

Η χρήση όλης αυτής της οπτικοακουστικής τεχνολογίας δεν είναι αυτοσκοπός και ούτε φυσικά γίνεται προς άγναν εντυπώσεων. Αποσκοπεί σε ένα και μόνο, ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης - χωρίς να απωλέσει τίποτα από την ιστορική υπόσταση του και την σημασία της – να «μεταφερθεί» υπό μίαν έννοια στο παρόν, να γίνει ένα σημερινό δρων αλλά και πάσχον πρόσωπο. Με τον τρόπο αυτό μπορούμε να παρατηρήσουμε αλλά και να αποτιμήσουμε κάποια από τα γεγονότα που αφηγείται με τα ανθρωπιστικά, κοινωνιολογικά, ακόμα και πολιτικά κριτήρια του 2021.

Όπως για παράδειγμα όταν αφηγείται την μελανότερη και πιο βάρβαρη πιθανότατα στιγμή της Επανάστασης από ελληνικής πλευράς, την **άλωση της Τριπολιτσάς**. Παραδέχεται ότι τα στρατεύματα του δεν υπάκουσαν καθόλου στις εντολές του και επιδόθηκαν σε ένα όργιο αίματος, σκοτώνοντας επί σαράντα οκτώ ώρες αδιακρίτως άντρες και γυναικόπαιδα. Ή τις **διαδοχικές Εθνοσυνελεύσεις με τις κυριολεκτικά αλληλοσπαρασσόμενες φατρίες** – κάτι στο οποίο δεν ήταν αμέτοχος και ο ίδιος και η αναπόφευκτη, έστω και μικρή, ματαιοδοξία του, όσο και αν προσπαθεί να το αποκρύψει στην αφήγηση του – και ένα από τα αποτελέσματα τους ήταν η φυλάκιση του για λίγους μήνες σε ένα μοναστήρι της Υδρας.

CREDIT ΜΑΡΙΑ ΣΤΕΦΩΣΗ

Αξιοσημείωτος πραγματικά είναι ο **πολύ ευφυής τρόπος που παρουσιάζονται αυτά τα τμήματα της αφήγησης** με τις δύο ερευνήτριες/δημοσιογράφους να τα σχολιάζουν με το ψυχρό, αποστασιοποιημένο ύφος ενός σημερινού τηλεοπτικού δελτίου ειδήσεων.

Το ίδιο ισχύει και για την **δολοφονία του Κυβερνήτη Ιωάννη Καποδίστρια** με την οποία σίγουρα δεν συμφώνησε και τον λύπησε πολύ χωρίς όμως σημειωτέον να καταδικάσει, έστω λεκτικά, τους δολοφόνους του, τους Κωνσταντίνο και Γεώργιο Μαυρομιχάλη.

Τέλος καταρρίπτει ο ίδιος έναν ιστορικό μύθο, το ότι ο πρόεδρος του δικαστηρίου Αθανάσιος - Αναστάσιος Πολυζωίδης και ο Γεώργιος Τερτσέτης (ο ίδιος στον οποίο υπαγόρευσε αργότερα τα απομνημονεύματα του) διαφώνησαν μέχρι τέλους με την καταδίκη του σε θάνατο. Ναι, δεν την προσυπέγραψαν αλλά με τα τουφέκια της Βασιλικής Χωροφυλακής που είχε φέρει ο τότε υπουργός δικαιοσύνης στην αίθουσα

στην κυριολεξία στραμμένα στα κεφάλια τους υποχρεώθηκαν να ακούσουν την εκφώνηση της.

Θυμίζει μήπως τίποτα αυτή η ωμή παρέμβαση της εκτελεστικής εξουσίας στην τυπικά ανεξάρτητη δικαστική; Όπως δεν αποκρύπτει και το γεγονός ότι μετά την λαϊκή κατακραυγή ο **Οθωνας** και κυρίως ο αντιβασιλέας Αρμανσπεργκ μετέτρεψαν μετά από τρεις ημέρες την ποινή σε εικοσαετή φυλάκιση αλλά μόλις ένα χρόνο αργότερα, το 1835, ο Οθωνας με την ευκαιρία της ενηλικίωσης του του έδωσε χάρη για την οποία δεν μπόρεσε παρά να τον ευχαριστήσει «θερμά και ταπεινά».

Ισως όμως το πιο επίκαιρο στοιχείο της παράστασης είναι το ερώτημα που τίθεται σε κάποια στιγμή, **«μπορεί να υπάρξει μεγάλη επανάσταση στην Ιστορία της ανθρωπότητας που να μην καταλήξει σε εμφύλιο πόλεμο;»**. Αν και επιφανειακά ρητορικό πιστεύω ότι η ίδια η παράσταση έμμεσα απαντά «όχι» και εγώ τουλάχιστον θα συμφωνήσω μαζί της.

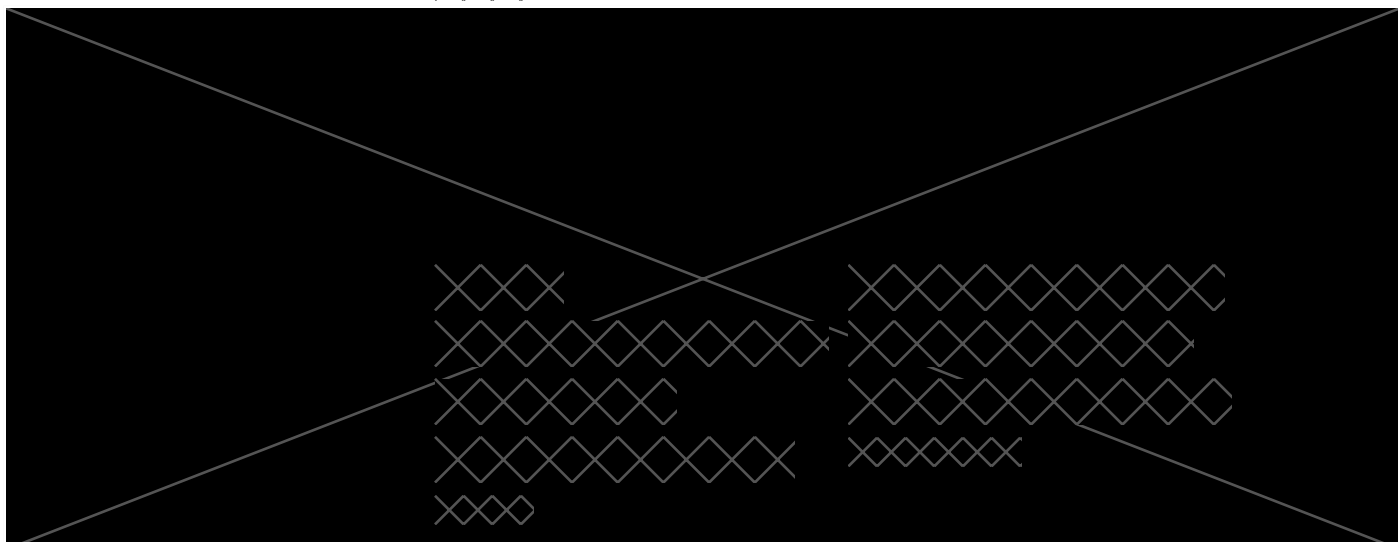
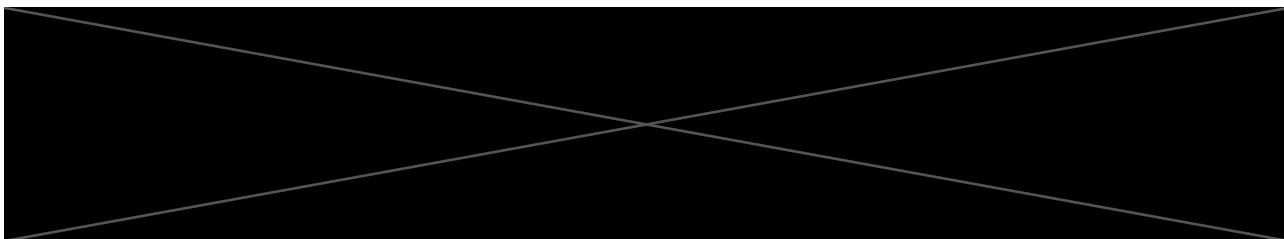
Εν κατακλείδι η θαυμάσια και πολύ ενδιαφέρουσα αισθητικά αυτή παράσταση σέβεται στο έπακρο, ακόμα και τιμά τον Θεόδωρο Κολοκοτρώνη αλλά δεν επιχειρεί ούτε στο ελάχιστο να είναι μια «αγιογραφία» του. Δείχνει τον Γέρο Του Μωριά σαν μια αναμφίβολα πολύ σημαντική προσωπικότητα της εποχής του αλλά και ως άνθρωπο με τα καλά και τα κακά του, τα πολύ σωστά του μα και τα μεγάλα λάθη του.

Ισως αυτό να είναι και το κυριότερο συμπέρασμα που προκύπτει από την παρακολούθηση της...Μήπως, διακόσια ολόκληρα χρόνια από την Επανάσταση του '21, δεν χρειάζεται πλέον να περιποιούμε και άλλες τιμές στους ήρωες της αλλά επιτέλους να διδαχθούμε, τόσο από τα καθόλου λίγα που κατόρθωσαν όσο όμως και από τα καθόλου μικρά λάθη τους;

Info: Η παράσταση «Απομνημονεύματα Κολοκοτρώνη: Ένα διαδραστικό θεατρικό ντοκιμαντέρ» πραγματοποιείται με τη σύμπραξη του Εργαστηρίου Μουσικής Και Ακουστικής Τεχνολογίας (LABmat) του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του ΕΚΠΑ. Το έργο υποστηρίζεται από το Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας και Καινοτομίας (ΕΛΙΔΕΚ) στο πλαίσιο της 1ης Προκήρυξης της Δράσης «Επιστήμη και Κοινωνία - 200 Χρόνια από την Ελληνική Επανάσταση».

Χώρος: Μουσείο Ιστορίας του Πανεπιστημίου Αθηνών (Θόλου 5, Πλάκα)

Οι παραστάσεις ξεκίνησαν στις 26 Ιουλίου και θα συνεχίζονται καθημερινά μέχρι και την Δευτέρα 16 Αυγούστου στις 21.15 με ελεύθερη είσοδο. Υποχρεωτική η τήρηση όλων των μέτρων προφύλαξης από τον κορωνοϊό που έχει ορίσει η Πολιτεία.

θέατρο

Κολοκοτρώνης

Απομνημονεύματα Κολοκοτρώνη

Συζητήσεις

ΚΟΡΟΝΟΪΟΣ

22ΟΣ ΑΙΩΝΑΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

ΚΟΙΝΩΝΙΑ

LIFE

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΚΟΣΜΟΣ

RSS

ΣΥΧΝΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

ΣΥΜΒΑΣΗ ΧΡΗΣΤΗ (ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΜΕΝΟ)

ΑΠΟΡΡΗΤΟ (ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΜΕΝΟ)

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΧΟΛΙΩΝ

ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΕΜΑΣ

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΗΣΤΕ ΜΑΖΙ ΜΑΣ

Copyright © 2022 HuffPost Holdings LLC. Με την επιφύλαξη παντός δικαιώματος.
Μέρος του **HuffPost News**

The Huffington Post